

מסורת הש"ס

א) וקדושין עז. יבמות יא: מד. ג נעים פי"ד מ"ג. א) י"א האמר ד' נעים פי"ד מ"א ערכין ח: כריתות ט.; ס) ג"ל רבי, ו) מיר ס. זכום ע. מנחות ק"ה. ו) ויקרא ד',

הגהות הב"ח

א) תוס' ד"ה למחרת ובי' בספק מלורע איירי וקאמרי למחרת טעילתו שהוא יוס הבאת קרבנותיו מביא את אשמו כר' וכן ברייתא:
ב) בא"ד אינו יודע אם נטטר מציעתו או לאו :

מוסף רש"י

היא תועבה. כלומר בעוש עבירה (קדושין עז.). ואין בניה תועבין. שאין בניה הימנו פסולה לכהנה ויבמות יא.). הכל הולך אחר חטאת. אם הביא חטאת בזהה בעשירות, מביא נמי עולת בטהה, ואם הביא חטאת העוף בעניות, אפי"פ שהעשיר מביא נמי עולה בעניות (שוכין יא.). אחר צפורים. שמי צפורין חיות שהוא מביא לצורך הולאה קודם תגלתו, אם כשהי שהוא עליו הוי עני, מביא עניות קרבנותיו, ואם בלאתה שעה היה עשיר מביא כל קרבנותיו בעשירות (שם). למחרת. בספק מלורע מוחלט וספק אינו מוחלט קאי, למחרת ביום השמיני (ובחים עז.). בתוספתא דמזירות קמיי לה, מי שהיה ספק מיר טמא וספק טהור, ספק מלורע מוחלט טמא ספק טהור, אוכל בקדשים למחר של יום ששים מביא אשמו כר' (מנחות קה.).

היא סועבה. במחזיר גרושתו כתיב (דברים כד) כי תועבה היא: **השני מה סהא עליו**. היאך יטוהר לקדשים שאילו היה מלורע חצירו חי אע"פ שנתערבו קרבנותיהם זה יקרב לשם מי שהוא זה יקרב לשם מי שהוא או אם מת האחד והיו שני הקרבנות צפנינו היו הקרבנות מתים וזה מקריב קרבן אחר אבל עכשיו אינו יכול להקריב את זה שמא של מת הוא והוי חטאת שמתו בעליה וקרבן אחר נמי אינו יכול להביא שמא אותו קרב היה שלו ונפטר ונמצא מביא חולין לעזרה ואינו יכול להטנות בנדבה שאין חטאת בזה נדבה ואפי' לרבי שמעון דאמר לקמן אשם קרב מספק על תנאי אם הוא חייב אשם הרי זה לאשם ואם לאו הרי זה שלמי נדבה הני מיילי אשם שמתן דמו דומה לשלמים אבל חטאת שאין מתן דמה דומה לשלמים אינו יכול להטנות ולומר אם קרבה חטאתי הרי חטאת זו שלמי נדבה דמתן דמה היכי ליעבד ליעבד ארבעה מתנות ולמעלה מחוט הסיקרא שמא שלמי נדבה ינינה ואם שמי מתנות ולמטה מחוט הסיקרא שמא חטאת הוא: והוי ליה עני. ורואי להביא בללות וחטאת העוף בזה בספק ואין שם משום מציא חולין בעזרה: **והא איכא אשם**. ששזה בעשיר ובעני והיאך הוא מביא אשם מספק דלמא מייתי חולין בעזרה: **אמר שמואל**. הך תקנתא

דרבי יהושע כשהביא את אשמו קודם מיתת חצירו אבל אם לא קרב אין לו תקנה: **אי כרבי יהודה**. דאמר אין אשם בזה על תנאי ומשום הכי ליכא תקנתא בלשם: **הא אמר אשם קבע**. ואם קרב את אשמו לית ליה תקנתא בחטאת בלשם שהביא בעשירות קבע את שאר קרבנותיו בעשירות ואין יכול להביא את חטאתו עני: **מלורע שהביא**. אחד מקרבנותיו: **והעשיר**. עד שלא הספיק להביא את כולו או עשיר והעני: **בכל הולך אחר חטאת**. אם הביא חטאת בללות מקריב נמי עולתו בללות ואם בעשירות מקריב נמי עולה בעשירות: **אחר אשם**. אם כשהקריב אשמו היה עשיר יקריב את האחרים בעשירות: **אחר לפורים**. שמי לפרים חיות טהורות שהיה כהן מטהר בהם את המלורע בזהה ימים קודם תגלחתו ולא קרבן הן ושות בעשיר ובעני ואם בללותה שעה היה עשיר מביא כל קרבנותיו בעשירות. וטעמא דכולהו מפרש בכריתות טו.) אשר לא תשיג ידו בטהרתו» רבי שמעון סבר טהרתו דבר המכפרו ורבי יהודה סבר דבר המכשירו והיינו אשם שממנו נותן על הבהונות ורבי אליעזר סבר דבר הגורם לו טהרה ומאי נינהו לפורין: **ואי כרבי שמעון**. דאמר אשם לא קבע והלכך אפילו הקריב את אשמו כשהוא עשיר יכול להביא חטאת עני למא ליה לשמואל לאוקמי כשקרב אשמו כשהוא עשיר יכול להביא חטאת עני אפילו לא קרב נמי איכא תקנתא בלשם לאתויי אשם מציתו ולומר אם קרבן שקרב של חצירי הרי זה שלי ואם שלי היה הרי זה לשלמים: **למחרת**. בספק מלורע קאי וקאמר למחר של טבילתו שהוא יום הבאת קרבנותיו מביא את אשמו כר':

שחיטתו

(דף קה.) ופי' רש"י שם למחרת ביום ס"א והכל אחד הוא שיום ס"א במקום שמיני לצרעתו אלא שהוצרך להתאחר ס' יום משום דשמא נזיר טמא הוא ולא תגלחת שניה שלו והכי מתניא בתוספתא דנזיר ספק נזיר טמא ספק נזיר טהור אבל ודאי נזיר היה ספק מלורע טמא ספק מלורע טהור אבל ודאי מלורע היה פירוש הוא יודע שהיה נזיר אבל אינו יודע אם נטמא למת או לאו וכן יודע הוא שמלורע היה אבל אינו יודע אם וי נטמא בלרעתו אי לאו אוכל בקדשים לאחר ס"א יום ושזהו יין ומטמא למתים לאחר מאה וכו' יוס כיצד אומרים לו נזיר טמא אתה ונריך אתה לעשות כל דין נזיר טמא ואחר תמחיל נזירות טהרה הזה ושנה וגלח והביא קרבן מנה ו' והזה ושנה ומבשק לגלח אומר לו טהור אתה ואין טהור מגלח פחות מל' יום פירוש שמא נזיר טהור אתה לא ומנה כ"ג פירוש כדי להשלים ל' מנה לה' ובשק לגלח אומרים לו נזיר טהור אתה ואי אתה מגלח אלא על הדמים פירוש עד שזרק הדם עליו מאחד מקרבנותיו שהוא מביא ג' בהמות חטאת עולה ושלמים ואין מעבד אותו מלגלח אלא אחד מהן כיצד הוא עושה מביא עולת בהמה ומתנה אם טהור הוא זו חובה ואם לאו נדבה וכשזירוק דמה יכול לגלח פירוש לכך יתנה מן העולה ולא מן החטאת שאין חטאת בהמה בזה על הספק וכן לא על השלמים ששלמי נזיר טעונים תנופה וזהו ספק מלורע ואינו יכול להניף ועוד שהן טעונין לחם חרוע בשלה ואין שלמים כאלו בלזין נדבה הילכך אין יכול להטנות שהיהו מוכשר לגלח אלא בזריקת דמי העולה כיצד יעשה להחמיר עליו מביא פיילי חרס חדשה ונותן לתוכה רביעית מים חיים ומביא לפור דרור פירוש כדרך כל המלורעים בתגלחת הראשונה וחסאת העוף כדין טמא פירוש דשמא נזיר טמא הוא ותגלחת זו של טומאה היא ואין מתחיל נזירות טהרה עד שיביא חטאת טומאה שחטאתו מעבכתו אבל אשמו אינו מעבכו וישלח אותו

תינוקת פרק עשירי נדה

ע.ע.

היא תועבה ואין בניה תועבין. וא"ת מה נריך והא פרכינן אקל וחומר דאלמנה לכהן גדול מה לאלמנה לכהן גדול שכן היא עצמה מתחללת וליכא למימר דלאו פירכא גמורה היא דהא על ידי הך פירכא הדר ביה צפ' החולץ (יבמות דף מד.) מהא דקאמר הכל מודים במחזיר גרושתו שהולד פגום מקל וחומר דאלמנה לכהן גדול ואומר אלא אי איממר הכי איממר ועוד קשה דצפ"ק דיבמות (דף יד:) קאמר רבי יוחנן בן נורי כיצד נעשה לדברי ב"ה שממירין את הנרות לשוק בלא חליצה ויבום הולד פגום לדברי ב"ש ומנלן דהוי פגום אי מקל וחומר דאלמנה לכהן גדול איכא למיפרך כי הכא וי"ל אהך קושיא צמיימת דנפקא לן הולד פגום בצרות לשוק מהיא תועבה ואין בניה תועבין מכלל דבעלמא אפילו בניה תועבין מיהו צמעתא ליכא למימר דמשום הכי נקט האי קרא אע"ג דלא נריך משום דאשמועינן דאינטיריך ליה ר' יהושע למדרש בעלמא כגון ביבמה לשוק דבניה תועבין דצמעתין דיבמות אית ליה לר' יהושע דהוי פגום דהוא פקיען דולד פגום ואפי' למ"ד דלא קאי טומאה אלא אסוטה דכיון דאיעקר איעקר מ"מ לשון תועבה הוה אמינא דקאי נמי

אזניס אי לאו היא א"ג הא דמייתי הכא קרא דהיא תועבה היינו משום דלא נינף מאלמנה לכהן גדול ומעבד ונכרי דתתחלל כר' יהודה דצפ' בזהר דקדושין (דף פח.): **וּבַת אַחֵד** מהן. תימא למאי דס"ד דלא קרב אשמו וכדבעי רב שעת לאוקומי בלא מת נמי היינו יכולין לשאול היאך יקרב השני הלא אינס יודעין מי נפטר כבר מקרבן ולמי יעשו מתן בהונות מדס האשם שלא קרב וי"ל יכולין לעשות לשניהם ואי משום סמיכה יקריבו בלא סמיכה משום תקוני גברא: **וּבַבִּיא חַטַּאת הָעוֹף הַבָּא עַל הַסֶּפֶק**. וקשה דבגיטין פרק כל הגט (דף כח:) גבי השולח חטאתו ממדינת הים ואוקמיה רב פפא בחטאת העוף היכי קאמר בזה הכי ונריכי כו' אבל חטאת העוף מספקא לא ליימי חולין לעזרה והא אמרינן צמעתין דבא על הספק וי"ל דהכא כשהמלורע לפינוי משום תקוני גברא מקריבין אותו אספקא הואיל ואינו יכול לתקן בענין אחר אבל התם שהבעלים צמדינת הים אם היה מת אין לו דין חטאת להיות קרב ואז לא יקריבוהו מספק: **דַּתְנָן** מצורע שהביא קרבן עני וכו'. דמנן גרסי' ואע"ג דדברי ר' אליעזר אינן שנוין במשנה לא חש להאריך ולומר תניא על דבריו הואיל ולא היה נריך לדבריו כ"כ אלא לדברי ר"ש ור"י אבל צערקין פרק השג יד (דף יז:) קאמר תניא ר' אליעזר בן יעקב אומר כו' ושלשמן מקרא אחד דרשו:

לַמַּחֲרֵת מִבֵּיא אִשְׁמוּ וְיֹאנּוּ עָמּוּ. פירש"י בספק מלורע איירי א) למחרת טבילתו שהוא יום הבאת קרבנותיו והך ברייתא מייתי לה בזבחים פ' התערוכות (דף עז.) ואם פי' רש"י למחרת ביום שמיני ללרעתו וה"ג מייתי לה בזמנאות פרק בזהר רש"י שם למחרת ביום ס"א במקום שמיני לצרעתו אלא שהוצרך להתאחר ס' יום משום דשמא נזיר טמא הוא ודאי נזיר טהור אבל ודאי נזיר היה ספק מלורע טמא ספק מלורע טהור אבל ודאי מלורע היה פירוש הוא יודע שהיה נזיר אבל אינו יודע אם נטמא למת או לאו וכן יודע הוא שמלורע היה אבל אינו יודע אם וי נטמא בלרעתו אי לאו אוכל בקדשים לאחר ס"א יום ושזהו יין ומטמא למתים לאחר מאה וכו' יוס כיצד אומרים לו נזיר טמא אתה ונריך אתה לעשות כל דין נזיר טמא ואחר תמחיל נזירות טהרה הזה ושנה וגלח והביא קרבן מנה ו' והזה ושנה ומבשק לגלח אומר לו טהור אתה ואין טהור מגלח פחות מל' יום פירוש שמא נזיר טהור אתה לא ומנה כ"ג פירוש כדי להשלים ל' מנה לה' ובשק לגלח אומרים לו נזיר טהור אתה ואי אתה מגלח אלא על הדמים פירוש עד שזרק הדם עליו מאחד מקרבנותיו שהוא מביא ג' בהמות חטאת עולה ושלמים ואין מעבד אותו מלגלח אלא אחד מהן כיצד הוא עושה מביא עולת בהמה ומתנה אם טהור הוא זו חובה ואם לאו נדבה וכשזירוק דמה יכול לגלח פירוש לכך יתנה מן העולה ולא מן החטאת שאין חטאת בהמה בזה על הספק וכן לא על השלמים ששלמי נזיר טעונים תנופה וזהו ספק מלורע וזהו ספק מלורע ואינו יכול להניף ועוד שהן טעונין לחם חרוע בשלה ואין שלמים כאלו בלזין נדבה הילכך אין יכול להטנות שהיהו מוכשר לגלח אלא בזריקת דמי העולה כיצד יעשה להחמיר עליו מביא פיילי חרס חדשה ונותן לתוכה רביעית מים חיים ומביא לפור דרור פירוש כדרך כל המלורעים בתגלחת הראשונה וחסאת העוף כדין טמא פירוש דשמא נזיר טמא הוא ותגלחת זו של טומאה היא ואין מתחיל נזירות טהרה עד שיביא חטאת טומאה שחטאתו מעבכתו אבל אשמו אינו מעבכו וישלח אותו

עד

נח א מיי פט"ו מהל' אסורי ביאה הל"ז:
נב ב מיי פיה מהל' ממוסרי כפרה הל"י:
ג ג מיי שם הל"ט ועי' צ"מ:

תוס' הרא"ש

א"ל היא תועבה ואין בניה תועבין. תימא למא לי קרא כיון דק"ו דאלמנה פריכא הוה ופירכא גמורה היא דבפ' החולץ חזר בו רב יוסף מדבריו מתוך פירכא זו גבי הכל מודים במחזיר גרושתו דהולד פגום ור' יהושע גופיה חשיב ליה פירכא דמכשר בני צרות דב"ה לב"ש דקאמר התם מעידינן בכם. וי"ל דאיצטריך למימר היא תועבה ואין בניה תועבין דלא תימא בניה תועבין משום דכתיב ביה טומאה בעיות כדאמרינן בפ"ק דיבמות ואפי' רבנן דר' יוסי כן כפר דדרשינא לרבות טוטה הנסחרה הא אמרינן אין מקרא יוצא מידי פשוטו ואפי' למ"ד כיון דאיצטק איצטק מ"מ שפיר איצטקא היא תועבה דלא תימא דאמחזיר גרושתו נמי קאי: חשני מה תהא עליו. שאילו היה חי מצורע חבירו זה יקרב לשם מי שהוא וזה יקרב לשם מי שהוא: ואפי' לא קרב אשמו כדבעי רב ששת לאוקומי ויכול לעשות חטא אחד ואחד מתן בהונות לשניהם ואי משום סמיכה יקריבוהו בלא סמיכה משום תקוני גברא: דתנן מצורע שהביא קרבן עני והעשיר כו'. ומשנה היא בפרק בתרא דמסכת נגעים אבל מילתא דר' אליעזר ב"י לא מיתניא התם וברייאתא היא מילתיה דר' אליעזר ב"י ובסמ" ערכין פרק השג יד בתר דמייתי מתניתין דפליגי בה ר' שמעון ור' יהודה קאמר ותניא ר' אליעזר ב"י אומר הכל הולך אחר הצפורים ופי' התם דשלשתם מקרא אחד דרשו ואע"פ שלא היה צריך כן אלא מילתיה דר' יהודה ור' שמעון ניחא ליה להביא כולה פלוגתא דהך מילתא: **וּאִם** לאו אשם או יהא שלמי נדבה. ותימא והיכי מצוי מתנה בשלמים והלא צריך לקבל דמו של זה האשם כדאמרינן בריש איהוה מקומן דשני כהנים מקבלין את דמו אחד ביד ואחד בכלי ואם שלמי' קא עבר מואריו' כדאמרינן בפ"ב דזבחים שצריך לקבל כל דמו של הזבח. וי"ל דחקוני גביר שאני כדאימא בפ' התערוכות:

תוס' הרא"ש

א"ל היא תועבה ואין בניה תועבין. תימא למא לי קרא כיון דק"ו דאלמנה פריכא הוה ופירכא גמורה היא דבפ' החולץ חזר בו רב יוסף מדבריו מתוך פירכא זו גבי הכל מודים במחזיר גרושתו דהולד פגום ור' יהושע גופיה חשיב ליה פירכא דמכשר בני צרות דב"ה לב"ש דקאמר התם מעידינן בכם. וי"ל דאיצטריך למימר היא תועבה ואין בניה תועבין דלא תימא בניה תועבין משום דכתיב ביה טומאה בעיות כדאמרינן בפ"ק דיבמות ואפי' רבנן דר' יוסי כן כפר דדרשינא לרבות טוטה הנסחרה הא אמרינן אין מקרא יוצא מידי פשוטו ואפי' למ"ד כיון דאיצטק איצטק מ"מ שפיר איצטקא היא תועבה דלא תימא דאמחזיר גרושתו נמי קאי: חשני מה תהא עליו. שאילו היה חי מצורע חבירו זה יקרב לשם מי שהוא וזה יקרב לשם מי שהוא: ואפי' לא קרב אשמו כדבעי רב ששת לאוקומי ויכול לעשות חטא אחד ואחד מתן בהונות לשניהם ואי משום סמיכה יקריבוהו בלא סמיכה משום תקוני גברא: דתנן מצורע שהביא קרבן עני והעשיר כו'. ומשנה היא בפרק בתרא דמסכת נגעים אבל מילתא דר' אליעזר ב"י לא מיתניא התם וברייאתא היא מילתיה דר' אליעזר ב"י ובסמ" ערכין פרק השג יד בתר דמייתי מתניתין דפליגי בה ר' שמעון ור' יהודה קאמר ותניא ר' אליעזר ב"י אומר הכל הולך אחר הצפורים ופי' התם דשלשתם מקרא אחד דרשו ואע"פ שלא היה צריך כן אלא מילתיה דר' יהודה ור' שמעון ניחא ליה להביא כולה פלוגתא דהך מילתא: **וּאִם** לאו אשם או יהא שלמי נדבה. ותימא והיכי מצוי מתנה בשלמים והלא צריך לקבל דמו של זה האשם כדאמרינן בריש איהוה מקומן דשני כהנים מקבלין את דמו אחד ביד ואחד בכלי ואם שלמי' קא עבר מואריו' כדאמרינן בפ"ב דזבחים שצריך לקבל כל דמו של הזבח. וי"ל דחקוני גביר שאני כדאימא בפ' התערוכות:

תוס' הרא"ש

תוס' הרא"ש

תוס' הרא"ש

תוס' הרא"ש

תוס' הרא"ש

תוס' הרא"ש

תוס' הרא"ש

תוס' הרא"ש

תוס' הרא"ש

תוס' הרא"ש